

Thaumatotibia leucotreta (Meyrick)

Opis agrofaga i zasięg występowania

Gatunek ten powszechnie występuje w Afryce. Został on także stwierdzony 1984 r. w Izraelu na makadamii (*Macadamia* spp.) i bawełnie, gdzie nadal notuje się jego występowanie, a w 2009 r. w Holandii, na papryce uprawianej w jednej ze szklarni (ognisko zlikwidowano). Motyle były odławiane w Holandii, Irlandii, Wielkiej Brytanii i Szwecji, lecz w wymienionych krajach gatunek ten nie jest uważany za zadomowiony.

Rośliny żywicielskie

Do żywicieli *T. leucotreta* zalicza się około 70 gatunków roślin zdrewniałych i zielnych, wliczając w to awokado (*Persea americana*), bawełnę (*Gossypium hirsutum*), brzoskwinie (*Prunus persica*), cytrusy (*Citrus* spp.), fasolę (*Phaseolus* spp.), granat (*Punica granatum*), gujawę (*Psidium guajava*), kawę (*Coffea* spp.), kakao (*Theobroma cacao*), kukurydzę (*Zea mays*), liczi (*Litchi sinensis*), makadamie (*Macadamia ternifolia*), mango (*Mangifera indica*), oskomian pospolity (*Averrhoa carambola*), paprykę (*Capsicum* spp.), persymonę (*Diospyros kaki*), rącznik (*Ricinus communis*), różę (*Rosa* spp.) i winorośl (*Vitis vinifera*).

Objawy występowania i szkodliwość

W zależności od żywiciela gąsienice żerują w owocach (drzewa owocowe, winorośl, papryka), kwiatach (np. róży), kolbach kukurydzy lub torebkach bawełny. Uszkodzone owoce często ulegają wtórnej infekcji przez bakterie lub grzyby. Na owocach cytrusowych gąsienice żerują zwykle tuż pod skórą, podczas gdy na *Prunus* spp. spotyka się je w okolicach pestki, a na winogronach - wewnątrz miąższu. Na papryce gąsienice uszkadzają miąższ owoców i zanieczyszczają go odchodami. Porażone owoce mogą być przebarwione i zdeformowane, a ponadto często przedwcześnie dojrzewają

i opadają. Porażone kwiaty róży mogą zostać całkowicie zniszczone i zanieczyszczone odchodami.

W materiale roślinnym obserwuje się występowanie pięciu stadiów larwalnych. Gąsienice pierwszych trzech stadiów mają zabarwienie od białego do kremowego, natomiast gąsienice czwartego i piątego stadium są ciemniejsze - barwy od jasno czerwonej do różowej. Głowa gąsienicy ma początkowo zabarwienie brązowo-czarne, a następnie kasztanowate. Poczwaraki są kremowe, znajdują się w kokonie i spotyka się je w glebie, w spękaniach kory drzew i opadłych owocach. Długość ciała motyli wynosi 7-8 mm, a rozpiętość ich skrzydeł 15-20 mm. Pierwsza para skrzydeł ma zabarwienie szarobrązowe z białą plamą pośrodku, natomiast skrzydła drugiej pary są barwy od jasnobrązowej do szarej.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Rozprzestrzenianie się w sposób naturalny jest ograniczone.

W trakcie obrotu międzynarodowego szkodnik może być przenoszony na materiale roślinnym, przede wszystkim na owocach cytrusowych, owocach *Prunus* spp., winogronach, itp., papryce świeżej, kwiatach ciętych, a rzadziej na roślinach do sadzenia i doniczkowych.

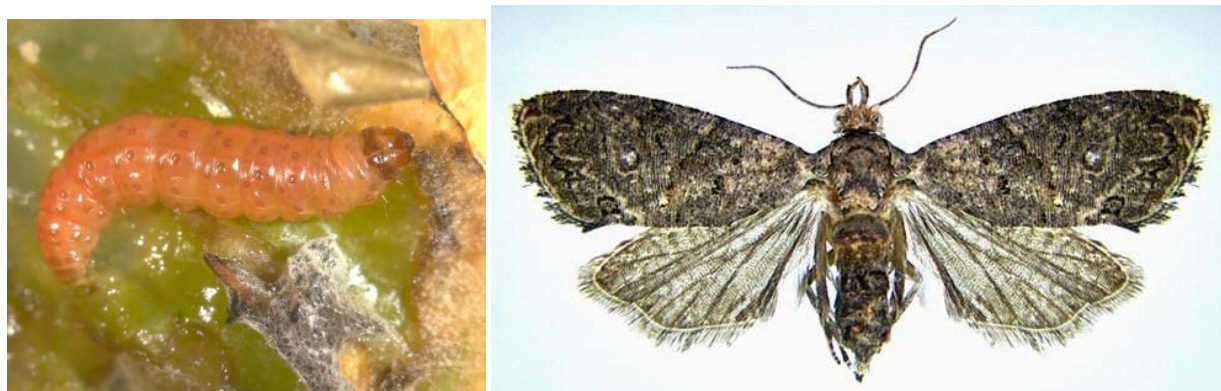
Zwalczanie

Szkodnika zazwyczaj można skutecznie zwalczać przy pomocy insektycydów.

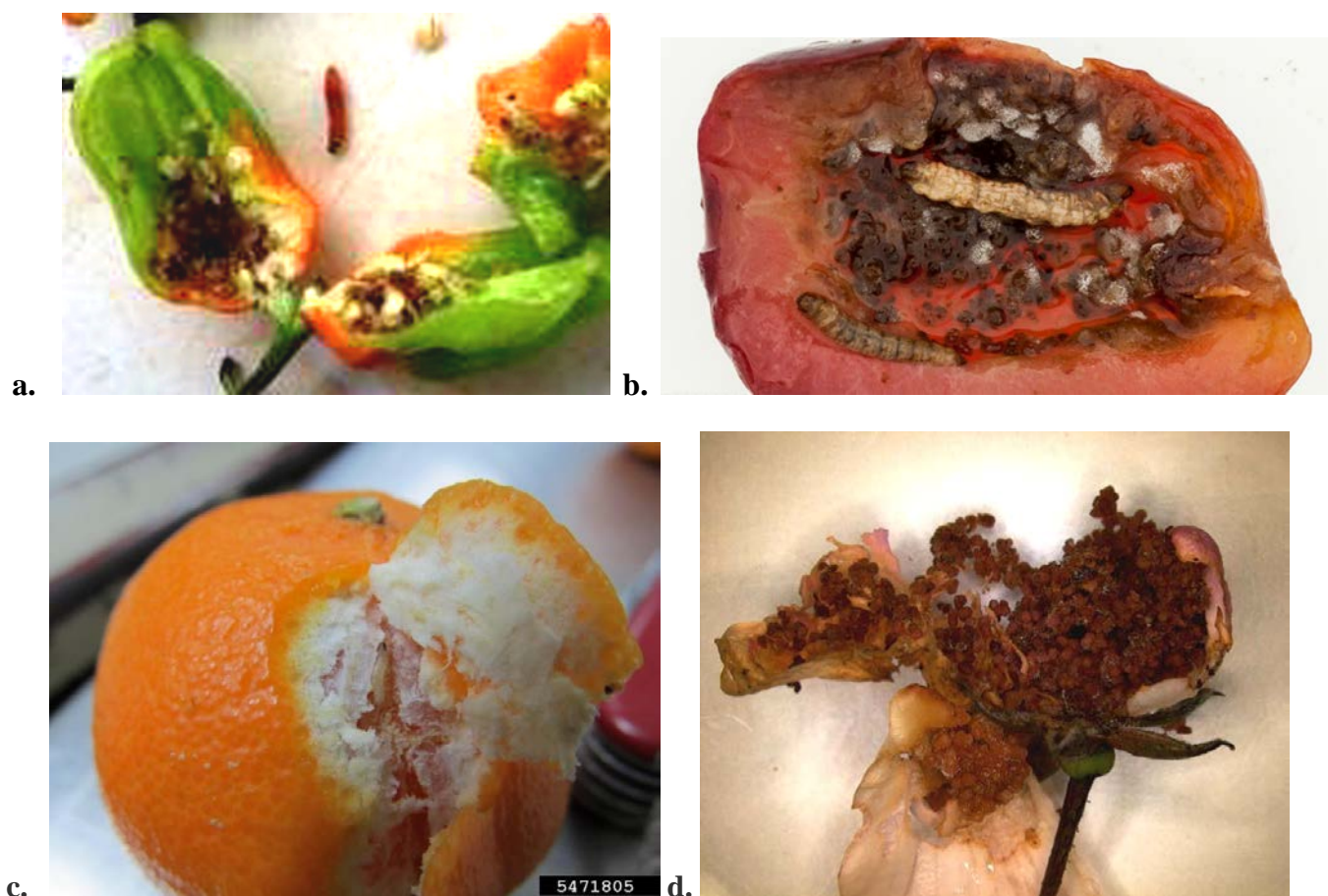
Wymagania fitosanitarne

W Polsce *T. leucotreta* nie podlega obowiązkowi zwalczania.

Thaumatotibia leucotreta (Meyrick)

Ryc. 1. *Thaumatotibia leucotreta* - gąsienica w miąższu owocu papryki (po lewej; fot. M. van der Straten, Dutch Plant Protection Organization) i motyl (po prawej; fot. Georg Goergen/IITA Insect Museum, Cotonou, Benin).

Ryc. 2. Uszkodzenia spowodowane przez *Thaumatotibia leucotreta*: a. uszkodzony owoc papryki (fot. Kenya Plant Health Inspectorate Service); b. uszkodzone winogrono (fot. Fera Science Ltd.); c. gąsienica żerująca pod skórą pomarańczy (fot nr 5471805, Kenneth R. Law, USDA APHIS PPQ, Bugwood.org.); d. zniszczony kwiat róży (fot. M. van der Straten, Dutch Plant Protection Organization).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.